

Η αποκατάσταση του Ιερού Ναού Μεταμορφώσεως του Σωτήρος ήταν ένα έργο μεγάλης σημασίας.

Ενα μνημείο του 12ου αιώνα επιστρέφει στη ζωή

Του **ΝΙΚΟΥ ΒΑΤΟΠΟΛΟΥ**

Σημαντικό μνημείο της περιφερειακής ενότητας Θεσσαλονίκης και ευρύτερα της Κεντρικής Μακεδονίας αποτελεί ο αποκατεστημένος Ιερός Ναός της Μεταμορφώσεως του Σωτήρος στον Χορτιάτη. Αρχιτεκτόνημα του 12ου αιώνα (ο παλιότερος στην περιοχή), εκκλησιαστικό κτίσμα ειδικού κάλλους και αρμονίας, ο ναός αποκαταστάθηκε από την Εφορεία Αρχαιοτήτων Περιφέρειας Θεσσαλονίκης με μια ευτυχή συνέργεια Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας, ΥΠΠΟΑ και Δήμου Πυλαίας-Χορτιάτη. Τα πρόσφατα εγκαίνια από την υπουργό Πολιτισμού Λίνα Μενδώνη και τον περιφερειάρχη Απόστολο Τζιτζικώστα είχαν ως οικοδεσπότες στην περιοχή τον μητροπολίτη Νεαπόλεως και Σταυρουπόλεως Βαρνάβα και τον δήμαρχο Πυλαίας-Χορτιάτη Ιγνάτιο Καϊτεζίδη. Υπήρξε μια πανηγυρική υποδοχή του επί σειράν ετών ερειπωμένου ναού σε νέο κύκλο ζωής.

Ο βυζαντινός ναός της Μεταμορφώσεως του Σωτήρος έχει σχεδιασμό απλού οκταγωνικού τρούλαιου ναού. Ο τρούλος είχε καταρρεύσει, όπως και ο νόρθηκας, ενώ στο εσωτερικό υπήρχαν σπαράγματα του αρχικού τοιχογραφικού διακόσμου. Όπως αναφέρεται, διακρίνονται σλόσωμες ή σπηθαιές μορφές ιεραρχών και αγίων, ενώ σώζονται δύο σκηνές, το Γενέσιο και τα Εισόδια της Θεοτόκου, από το δεύτερο ήμισυ του 12ου αιώνα. Η κόγχη της Πρόθεσης είναι διακοσμημένη με τη σκηνή της Ακρας Ταπείωσης, η οποία χρονολογείται τον 18ο αιώνα.

Η νέα όψη του ναού αποκαλύπτει ένα μνημείο σε όλη του τη λαμπρότητα. Η χάρη και η απλότητα της αρχιτεκτονικής γραμμής προκαλούν ευχαρίστηση στον θεατή, ενώ το σύνολο αποπνέει πνευματικότητα.

Είναι ιδιαίτερα σημαντικό που η Κεντρική Μακεδονία απέκτησε άλλο ένα αξιοθέατο το οποίο ενισχύει ακόμη περισσότερο την περιοχή του Χορτιάτη. Δίπλα στον ναό της Μεταμορφώσεως του Σωτή-

ρος υπάρχει ο ιερός ναός του Αγίου Γεωργίου, κτίσμα των αρχών του 19ου αιώνα. Ο μεταξύ τους διάλογος ενισχύει την αίσθηση του πολιτισμικού αποτυπώματος στον Χορτιάτη, σε συνδυασμό με παρακείμενα κτίσματα παραδοσιακής αρχιτεκτονικής.

Ο ναός έχει πλέον αποδοθεί τόσο ως επισκέψιμο μνημείο όσο και ως χώρος λατρείας. Το έργο της αποκατάστασης (και του περιβάλλοντος χώρου) εντάχθηκε στο επιχειρησιακό πρόγραμμα «Κεντρική Μακεδονία 2014-2020» με επίπλεον ευρωπαϊκή χρηματοδότηση ύψους 500.000 ευρώ. Ο ναός αναδεικνύει παράλληλα την ιστορία της περιοχής του Χορτιάτη, που γνώριζε ακμή τον 12ο αιώνα. Χτίστηκε σε περιοχή όπου υπήρχαν παλαιохριστιανικός ναός, βυζαντινό υδραγωγείο και η μονή του Χορταίτου, της οποίας ήταν κοιμητριακός ναός. Η αρχιτεκτονική του ιερού ναού Μεταμορφώσεως του Σω-

Ο βυζαντινός ναός της Μεταμορφώσεως του Σωτήρος στον Χορτιάτη έχει πλέον αποδοθεί τόσο ως επισκέψιμο μνημείο όσο και ως χώρος λατρείας.

τήρος έχει μοναδικότητα για την Κεντρική Μακεδονία, γι' αυτό και το έργο της λεπτομερούς αποκατάστασης θεωρείται πολυσήμαντο.

Ζητούμενο αποτελεί η σταδιακή διασύνδεση όλων των μνημείων και των αξιόλογων κτιρίων λαϊκής και αστικής αρχιτεκτονικής της Κεντρικής Μακεδονίας σε ένα δίκτυο που να γεννάει υπεραξία για όλη την περιφερειακή ενότητα. Η απόδοση μνημείων αυτών της ιστορικής, θρησκευτικής και αρχιτεκτονικής αξίας στην κοινωνία ενισχύει αισθήματα τοπικής περηφάνιας και δημιουργεί αξιοθέατα σε τουριστικές διαδρομές. Πρωτίστως είναι ένδειξη σεβασμού στην Ιστορία της περιοχής.